

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора ЗВО «Академія
рекреаційних технологій і права»
29.08.2025 № 31 – од

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗВО «АКАДЕМІЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ПРАВА»

1. Загальні положення

1.1. Кодекс академічної доброчесності ЗВО «Академія рекреаційних технологій і права» (далі — Академія) розроблено з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками освітнього процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішення питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників Академії; розвитку навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Основними завданнями впровадження політики академічної доброчесності в Академії є попередження та усунення випадків академічного шахрайства серед студентів та викладачів Академії, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

Даним Кодексом встановлено принципи академічної доброчесності в освітньому процесі, права та обов'язки учасників академічного процесу, види порушень академічної доброчесності та порядок їх усунення.

Викладачі і студенти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності повинні стати зразком для наслідування й підвищувати стандарт освітньої та наукової діяльності загалом. Порушення правил академічної доброчесності не повинні негативно впливати на репутацію Академії й зменшувати цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в Академії.

1.2. Кодекс розроблено на підставі вимог чинного законодавства: на основі Конституції України, Законів України [«Про освіту»](#), [«Про вищу освіту»](#), [«Про наукову і науково-технічну діяльність»](#), [«Про авторське право та суміжні права»](#), [«Про запобігання корупції»](#). При формуванні документу було використано нормативно-правову базу Кабінету Міністрів України, інформацію з міжнародних публікацій Ради Європи; враховано рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо впровадження етичних кодексів в українських ЗВО.

1.3. Метою даного Кодексу, в рамках освітнього процесу та наукової

діяльності, є популяризація принципів академічної доброчесності серед співробітників та здобувачів вищої освіти.

Основними принципами академічної доброчесності в освітньому процесі:

1.3.1. Законність. У своїй діяльності дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

1.3.2. Науковість. Об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, наукові досягнення, ознайомлювати з науковими методами.

1.3.3. Чесність та порядність. Не допускати використання неправдивих тверджень.

1.3.4. Взаємна довіра. Вільний обмін ідеями та інформацією.

1.3.5. Ввічливість та толерантність. З повагою та доброзичливістю ставитися до інших, їхніх думок, поглядів, переконань.

1.3.6. Справедливість та об'єктивність. Неупереджене ставлення один до одного, об'єктивна оцінка результатів навчальної, дослідницької та трудовій діяльності, неупереджено розглядати дискусійні питання, без особистих уподобань або вигоди.

1.3.7. Компетентність й професіоналізм. Передбачає наявність аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтернету, знання ділового етикету, високу організацію праці.

1.3.8. Добросовісність та відповідальність. Брати відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання.

1.3.9. Партнерство та взаємодопомога. Сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

1.3.10. Безпека та добробут. Діяльність учасників освітнього процесу не повинна приводити до виникнення загроз їхньому життю, здоров'ю та майну Академії.

1.3.11. Соціальна справедливість та рівність. Рівний доступ до освіти незалежно від раси, статі, гендерної ідентичності., сексуальної орієнтації, політичних, релігійних переконань, етнічного, соціального походження, стану здоров'я.

1.3.12. Демократичне управління. Управління системою вищої освіти та Академії повинні здійснюватися із залученням усіх відповідних учасників освітнього процесу при етичному виконанні керівництвом академії своїх повноважень на усіх ланках.

1.3.13. Якісна освіта. Самовдосконалення та вдосконалення системи освіти. Усі учасники академічного процесу підтримують ідею найвищої можливої якості освіти, докладаючи максимуму зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, у тому числі через власний професійний розвиток

2. Основні поняття та їх визначена

2.1. Автор — фізична особа, результатом творчої праці якої є представлений твір (ст.1 ЗУ [«Про авторське право і суміжні права»](#)).

2.2. Здобувачі вищої освіти - особи, які навчаються в академії на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст.1 ЗУ [“Про вищу освіту”](#)).

2.3. Твір — результат наукової чи навчально-методичної діяльності автора (співавторів) поданий в Академію на паперових носіях або в електронному вигляді, оприлюднений у мережі Інтернет чи на офіційному сайті Академії у формі монографії, підручника, навчального посібника, статті, тез, препринта, автореферату і рукопису дисертації (дисертаційної роботи), дипломної роботи, курсової роботи чи проекту, реферату, есе, контрольної роботи, тощо.

2.4. Оприлюднення твору здійснена за автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (ст.1 ЗУ [«Про авторське право і суміжні права»](#)).

2.5. Плагіат — оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст.50 ЗУ [«Про авторське право і суміжні права»](#)).

2.6. Плагіат академічний — навмисне відтворення частково або повністю наукових результатів власного дослідження, або відтворення під своїм іменем оприлюднених Творів чи інших результатів інтелектуальної праці створених іншими особами без відповідного посилання. (ст.69 ЗУ [“Про вищу освіту”](#)).

2.7. Цитата- порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні. (ст.1 ЗУ [«Про авторське право і суміжні права»](#)).

2.8. Показник оригінальності твору — коефіцієнт подібності, виражений у відсотках, який відображає рівень запозичень у документі та визначає співвідношення кількості виділених слів до загальної кількості слів у документі.

3. Політика академічної доброчесності

3.1. Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та Визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або. наукових (творчих) досягнень.

3.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

3.2.1. об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь студентів (здобувачів вищої освіти);

3.2.2. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі

запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

3.2.3. здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

3.2.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

3.2.5. інформування здобувачів вищої освіти про основні критерії виявлення плагіату та відповідальності за його використання;

3.2.6. проведення заходів серед студентів із запобігання випадків плагіату.

3.2.7. надання достовірної інформації про методика і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

3.3. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

3.3.1. використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилаючись на них;

3.3.2. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

3.3.3. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, для студентів з інвалідністю внаслідок їх особливих освітніх потреб ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних можливостей;

3.3.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

3.3.5. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат* — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *самоплагіат* - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- *фабрикація* — вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* — свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- *стискування* - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- *обман* - подання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
- *хабарництво* — надання (отримання) учасником освітнього процесу чи

пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі, дозволу на використання матеріально-технічної бази Академії (якщо це не передбачає перелік платних послуг);

- *необ'єктивне оцінювання* — свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- *залучення підставних осіб* до списку авторів наукової (творчої) або навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань;
- *примусові благодійні внески та примусова праця* - примус учасників академічного процесу сплачувати гроші або виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам здобувача освіти у навчанні чи інших питаннях.
- *виникнення ситуацій, які провокують конфлікт інтересів* - реальна та потенціальна суперечність між особистими, майновими, немайновими інтересами самої особи чи близьких до неї осіб та її повноваженнями, присутність якої може вплинути на об'єктивність прийняття рішень, а також на вчинення або не вчинення дій під час виконання наданих їй повноважень;
- *перевищення повноважень* використання службового становища, родинних зв'язків для отримання переваг у навчальній, науковій чи адміністративній сфері.

3.5. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

3.5.1. відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

3.5.2. прийняття рішення та подача до відповідних органів подання щодо позбавлення присудженого наукового. (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

3.5.3. відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

3.5.4. позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

3.6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

3.6.1. повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік, екзамен тощо);

3.6.2. повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

3.6.3. не допуск до підсумкової атестації у разі виявлення порушення академічної доброчесності;

3.6.4. відрахування із закладу освіти;

3.6.5. позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

3.7. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або

деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що затверджені (погоджені) Вченою радою академії та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

3.8. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Кожна особа, стосовно якої встановлено факт щодо порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомитися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

3.9. За дії (бездіяльність), що визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

3. Етичні норми освітньо-наукової діяльності

Порушенням етичних норм освітньо-наукової діяльності є

3.1. академічна фальсифікація та фабрикація, публікація вигаданих результатів досліджень;

3.2. приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці, які не брали участь у створенні наукового продукту;

3.3. оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результат власного дослідження;

3.4. надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової діяльності чи організації освітнього процесу, у тому числі при заповненні анкети для формування рейтингу науково-педагогічних працівників;

3.5. використання запозичених текстів у письмових роботах без зазначення всіх джерел запозичень;

3.6. використання у власному творі чужих матеріалів, у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;

3.7. цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;

3.8. посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;

3.9. повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи;

3.10. повторна публікація своїх наукових результатів.

4. Прикінцеві положення

4.1. Ознайомитися з «Кодексом академічної доброчесності Академії рекреаційних технологій і права» члени академічної громади можуть на сайті академії.

4.2. Всі зміни та доповнення до даного Кодексу розглядаються та затверджуються на засіданні Вченої ради Академії рекреаційних технологій і права, після чого наказом ректора академії затверджується нова редакція «Кодексу академічної доброчесності Академії рекреаційних технологій і права».

4.3. При затвердженні нової редакції Кодексу попередня втрачає чинність.